ئادەم گۈنەش

0-6 ياشلىق بالىلار تەربىيەسىدە

100 ئاساسىي پرىنسىپ

تەرجىمە قىلغۇچى: نۇرمان نىياز (نىهال)

ئەۋلاد نەشرىياتى

Ewlat Neşriyat: 123 :ئەۋلاد نەشرىياتى

6-0 ياشلىق بالىلار تەربىيەسىدە
100 ئاساسىي پرىنسىپ

0-6 Yaş Dönemi Çocuk Eğitiminde 100 Temel Kural

Yazar	ئاپتورى
Adem GÜNEŞ	**ئادەم گۈنەش (تۈركىيە)**
Türkçeden Çeviren	تۈركچىدىن تەرجىمە قىلغۇچى
Nuriman TOKSU (Nihal)	**نۇرىمان نىياز (نىهال)**
Editör & Son okuma	تەھرىرى
Aykün	**ئايكۈن**
Son okuma	كوررېكتورى
Ewlad Grubu	**ئەۋلاد گۇرۇپپىسى**
Kapak & Sayfa Tasarım	بەت ۋە مۇقاۋا لايىھەلىگۈچى
A. UYGUROĞLU	**ئا. ئۇيغۇرئوغلى**
Yayıncı	نەشر قىلغۇچى
Ewlat Neşriyat	**ئەۋلاد نەشرىياتى**

Baskı باسقۇچى

Mutlu Basım Yayın

Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi C Blok No: 256

Topkapı-stanbul
Tel: 0212-577 72 08 Sertifika No: **48627**

2025 ـ يىلى 11 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
2025 ـ يىلى 11 ـ ئاي 1 ـ بېسىلىشى

İstanbul ـ ئىستانبۇل

ISBN: 978-625-6984-77-6

Ewlat Neşriyat

(Ewlad Neşriyat, Farabi Eğitim Kültür ve Araştırma Derneği markasıdır.)

Seyitömer Mh. Uzun Halil Sk. No:12/5 Fatih-İstanbul
Tel & Fax: (0212) 589 02 09 Gsm: (0553) 070 73 50
www.ewlatneshriyat.com | ewlatneshriyat@gmail.com

Sertifika No: **43840**

مەزكۇر ئەسەرنىڭ نەشر هوقۇقى ئەۋلاد نەشرىياتىغا تەۋە. نەشرىياتنىڭ يازما رۇخسىتىنى ئالماستىن هېچقانداق ئورۇن ياكى شەخسنىڭ كۆپەيتىپ تارقىتىشىغا، ئۆزگەرتىپ ئىشلىتىشىگە يول قويۇلمايدۇ.

نەشرگە تەييارلىغۇچىدىن

بىر كىتابنى نەشرگە تەييارلاش نەقەدەر مۈشكۈل-ھە! سۆزلەرنى تىزىش، جۈملىلەرنى بىر-بىرى باغلاش، تېخىمۇ ئېنىق قىلىپ ئېيتقاندا، ئاددىي بىر كىتاب يېزىش تېخىمۇ قىيىن بولسا كېرەك. ھەم قىسقا، ھەم ھەقىقىي پايدىلىق بىلىملەرنى بىر بەتكە يىغىنچاقلاش ئادەمنىڭ كۆڭلەپ ۋاقتىنى ئالىدىكەن. شۇنچە قىيىنچىلىقلارغا قارىماي، ئاتا-ئانىلارنىڭ پەرزەنتلىرى بىلەن ساغلام ئالاقە ئورنىتىش ئارزۇسىغا ۋەسىلە بولۇش كىشىگە ئۆزگىچە كۈچ-قۇۋۋەت بېغىشلايدىكەن.

بۇ، نۇرغۇنلىغان ئاتا-ئانىلار ئازراق بولسىمۇ مەسلىھەت ئېلىش ئۈچۈن ئۆچرەتتە تۇرىدىغان پېداگوگ ئادەم گۈنەش ئەپەندى بىلەن بولغان تۇنجى ھەمكارلىقىم ئىدى. تۈرلۈك قىيىنچىلىقلارغا بىر مۇتەخەسسىس بىلەن ھەمكارلىشىپ ئىش كۆرۈشنىڭ جىددىيچىلىكى قوشۇلغاندا، بۇنىڭ نەقەدەر جاپالىق بىر جەريان ئىكەنلىكىنى تەسەۋۋۇر قىلالايسىلەر. مەن پەقەت سۈپەتلىك بىر ئەسەرنىڭ روياپقا چىقىشىنى ئارزۇ قىلىمەن.

سىلەر ئېھتىياجلىق بولغان ئۇچۇرلارنى ئەڭ قىسقا يول بىلەن سۇنۇشقا تىرىشتىم؛ سىلەر بۇ قۇرلار ئارىسىدا سەيلە قىلىپ، مەمنۇن بولغاندا ھاردۇقۇم چىقىدۇ. بۇ ئەسەرنىڭ بالىلارنىڭ بەخت-سائادىتىگە ۋەسىلە بولىدىغانلىقىنى ئويلىسام، كۆڭلۈم تېخىمۇ شادلىنىدۇ.

ھەممىڭلارغا مەنپەئەتلىك بولغاي!

مۇندەرىجە

نەشرگە تەييارلىغۇچىدىن.. 5

كىرىش سۆز 15

1. بالىنىڭ ئايرىم ياتاق ئۆيگە ئېھتىياجى يوق، ئەڭ گۈزەل ھۇجرىمۇ بالىغا ئانىنىڭ كارىۋىتىدەك ئىشەنچ بېغىشلىيالمايدۇ 17

2. يېڭى تۇغۇلغان بوۋاق ئانىسىنىڭ يېنىدا ياكى ئانىسىغا يېقىن بولغان بىر بۆشۈكتە ياكى كارىۋاتتا يېتىشى كېرەك 18

3. بوۋاقنىڭ كارىۋىتى ئانا بىمالال ۋە تېز يېقىنلىشالىغۇدەك ئارىلىقتا بولۇشى كېرەك... 19

4. «ئاستى قۇرۇق، قورسىقى توق، يىغلاپ - يىغلاپ ئۇخلاپ قالىدۇ» دەپ بالىنى يالغۇز تاشلاپ قويۇش ئانا بىلەن بالىنىڭ ئارىسىدىكى باغنى زەخىمگە ئۇچرىتىدۇ 20

5. بالا ئانىسىدىن پەقەت سۈتلا ئەمەس، بەلكى ئىشەنچ ئېمىدۇ........................ 21

6. بالا ئانا سۈتىدىن تۇيۇقسىزلا ئايرىلسا بولمايدۇ...................................... 22

7. مەنىۋى ئېھتىياجلار ۋاقتىدا ۋە يېتەرلىك قاندۇرۇلسا، بىخەتەرلىك تۇيغۇسى ياخشى تەرەققىي قىلىدۇ 23

8. بالا ئۆزىنى بىخەتەر ھېس قىلغاندىلا، ئاندىن ھەقىقىي كىشىلىكىنى ئىپادىلىيەلەيدۇ.. 24

9. بالا پەقەت ئۈچ يېرىم ياشتىن كېيىنلا ئاندىن ئانىسىدىن ئايرىلالايدۇ 25

10. ئاتا - ئانىلاردىكى ئەڭ چوڭ خاتا قاراش «كىچىك ۋاقتىدا گەپ ئاڭلىتالمىسام، چوڭ بولغاندا ئەسلا گېپىمنى ئاڭلىمايدۇ» دېگەن قاراشتۇر ... 26

11. بېسىم قىلىدىغان ئاتا - ئانىلارنىڭ بالىلىرى پاسسىپ بولىدۇ............. 27

12. بالىلىق مەزگىل «ھېس - تۇيغۇ ھاسىل قىلىش» مەزگىلىدۇر............ 28

13. ئىشەنچ بىلەن باغلانغان بالا ئىشەنچ بىلەن ئايرىلىدۇ 29

14. پەرزەنت تەربىيەسىنىڭ ئاساسى - ئىشەنچلىك باغلىنىشتۇر.............. 30

15. پەرىشان ئانىلارنىڭ ئۇلارغا تايىنىۋالىدىغان بالىلىرى بولىدۇ................. 31

16. ئىشەنچلىك باغلىنىش 0-4 ياش ئارىسىدا ۋە مەلۇم بىر كىشى بىلەنلا ئورنىتىلسا، بالا روھىي جەھەتتىن خاتىرجەم بولىدۇ 32

17. باغلىنىشتا مەسىلە كۆرۈلگەن بالىلار كېچىدە تۇيۇقسىزلا ئويغىنىپ،

سەۋەپسىزلا يىغلايدۇ. 33
18. ئانا ئۆزىنى بالىسىغا تاشلاپ بەرمىسە ، بالىمۇ ئانىسىنى قويۇپ بەرمەيدۇ. 34
19. ئوقۇش يېشىدىن بۇرۇنقى مەزگىلدىكى جېدەلخورلۇق ئادەتتە
باغلىنالماسلىق مەسىلىسىنىڭ سىرتقا ئىپادىلىنىپ چىقىشىدۇر. 35
20. بالا ئانىسى بىلەن ئىشەنچلىك باغ ھاسىل قىلالىغانسېرى، «ئاڭلىق
دادىسى بىلەن بىرگە بولالىغانسېرى «ئىرادىلىك» بولىدۇ. 36
21. گەپ ئاڭلىمايدىغان بالا يوق، باغلىنالمىغان بالا بار........ 37
22. باغلىنىشنىڭ ئۈچ ....
تەسىر كۆرسىتىش نۇقتىسى: كۆز ، بەدەن ۋە ئاۋاز........ 38
23. ئىشلەيدىغان ئانىلار تۆت ياشقا تولمىغان بالىنى يەسلىگە بېرىشنىڭ
ئورنىغا بالا باققۇچى تەكلىپ قىلىشى كېرەك. 39
24. بالىنى بالا باققۇچىغا تاپشۇرۇش تۇيۇقسىزلا ئەمەس ، بەلكى ئالتە
ھەپتىلىك بىر جەرياندا ئەمەلىيلىشىدۇ. 40
25. ئانا بالىسىدىن خوشلىشىپ تۇرۇپ ئايرىلىشى كېرەك، بولمىسا بالىدا
قايغۇ شەكىللىنىدۇ. 41
26. بالىلار ئالتە ياشقىچىلىك «بۇيرۇق بەرگۈچى بىر ئىچكى كۆرسەتكۈچ»
ئارقىلىق تەرەققىياتىنى داۋام قىلىدۇ........ 42
27. بالا ئەسلىدە تۆت يېشىدا ھەقىقىي تۇغۇلىدۇ........ 43
28. بالىنىڭ قورسىقى بەك ئېچىپ كەتسە تاماقنى تېز - تېز يەيدۇ، بەك
ئۇسساپ كەتسە سۇنى گۈپپۇلدىتىپ ئىچىدۇ ۋە بۇلاردا نە خاتالىق نە خىجىل
بولغۇدەك ئىش يوق. 44
29. بىر ئاتا - ئانىنىڭ ئەڭ ياخشى پىسخولوگى ئۆز بالىسىدۇر. 45
30. زاكىدىن ئايرىش - بالا جىسمانىي ۋە روھىي جەھەتتىن تەييار بولغاندا
باشلىنىشى كېرەك. 46
31. بالا بىلەن ئالاقە ئورنىتىشتا ئەڭ تەسىرچان سۆز «ھەئە»، ئەڭ زىيانلىق
سۆز «ياق»تۇر. 47
32. ئويۇن ۋە ئويۇنچۇق پەقەت بىر ۋاستىدۇر، ئەسلى ماھارەت ھېچقانداق
ۋاستە قوللانماي بالىلار بىلەن ئالاقە ئورنىتىشتۇر. 48
33. «نەرسىلىرىگە ئىگە بولالىغان» بالىدا ئىشەنچ تۇيغۇسى
شەكىللىنىدۇ. 49
34. ئوقۇش يېشىدىن بۇرۇنقى مەزگىلدە، بالىلار بىلەن ئالاقە ئورناتقاندا،
«ھەرىكەت تىلى» ئىشلىتىش كېرەك. 50
35. تاماق يېمەسلىك - بالا ھېس قىلغان بېسىمنى تاماق يېيىشنى رەت
قىلىش ئارقىلىق سىرتقا ئىپادىلەپ چىقىشىدۇر. 51
36. بالىلارغا قائىدە - نىزام بېكىتىپ بېرىش ، ئۇلارغا ئۆزىنى چەتكە
قېقىلغاندەك ھېس قىلدۇرىدۇ. 52

37. قىرىنداشلار ئارىسىدىكى مۇۋاپىق ياش پەرقى 4 ياشتۇر. 53
38. ئالتە ياشتىن كىچىك باللارغا ئۆلۈم ھەققىدە سۆزلىگەندە،
«سۇبىكتىپ» سەۋەپنى ئەمەس، «كونكرىت» سەۋەپنى ئېيتىش كېرەك. 54
39. ئاتا - ئانىسىدىن زوق ئالالمىغان باللار ئۆزىنى تېلۋىزور، تېلفون،
كومپيۇتېر قاتارلىق نەرسىلەرگە بەنت قىلىدۇ. 55
40. تۆت ياشتىن بۇرۇن تېلۋىزور كۆرۈش بالىنىڭ سېزىم تۇيغۇسىنى
ئاجىزلىتىدۇ. 56
41. ئۇخلىماي تۇرىۋېلىش - ھاياتقا مۇھەببىتى ئۇرغۇپ تۇرغان باللارنىڭ
قىلىقىدۇر. 57
42. مئوقۇش يېشىغا توشمىغان باللارنىڭ ئەڭ روشەن ئالاھىدىلىكى -
مىس - مىسلىقتۇر. 58
43. ئىككى ياشقا كىرمىگەن باللارنى ئۇخلىتىش ئۇچۇن تەۋرىتىش بالىنى
گالۋاڭ قىلىپ قويىدۇ.. 59
44. چوڭلار چارچىغانسېرى ئاستىلايدۇ، باللار چارچىغانسېرى تېزلىشىدۇ 60
45. باغلىنىش مەزگىلى ساغلام ئۆتكەن باللار 4 ياشتا يەسلىگە بارسا بولىدۇ
. ... 61
46. بالىنى «كۆنۈپ قالىدۇ» دەپ يىغلىتىپ تۇرۇپ مەجبۇرىي مەكتەپكە
ئاپىرىپ بېرىش ئاتا - ئانا بىلەن بالا ئوتتۇرىسىدىكى باغنى زىيانغا ئۇچرىتىدۇ. 62
47. باللارنى كوللىكتىپ ئەمەس، بەلكى مەۋجۇتلىقىنى ئېتىراپ قىلىش
يۈزىسىدىن ئىسمى بىلەن چاقىرىش كېرەك. 63
48. بالا مەكتەپكە يىغلاپ يۈرۈپ كۆنمەيدۇ.. 64
49. يەسلىنىڭ باللارغا ئېلىپ كېلىدىغان ئەڭ چوڭ پايدىسى: باللاردا
ۋاقىتقا نىسپەتەن ئاڭلىقلىق شەكىللەندۈرىشىدۇر. 65
50.ئوقۇش يېشىدىن ئىلگىرىكى مائارىپتا ئوقۇتقۇچى ئىنتىزامچان ۋە قاتتىق
قول ئەمەس بەلكى ئانا كەبى مېھىر - شەپقەتلىك بولۇشى كېرەك.................. 66
51. بىلىم بىلەن ئەمەس بەلكى ئىچكى سەزگۈلەرنىڭ يول كۆرسىتىشى
بىلەن ئانا بولغىلى بولىدۇ. 67
52. قاتتىق قول ئاتا - ئانىنىڭ بالىسى «شەكىل» جەھەتتىن قائىدە -
پىرىنسىپنىڭ ئىچىدىكىدەك كۆرۈنسىمۇ، روھىي جەھەتتىن ھىسسىي
چېچىلاڭغۇلۇق، قالايمىقانچىلىق ئىچىدە بولىدۇ. 68
53. بالا قانچە كەمسىتىلگەنسېرى ئۆزىدە بار بولغان ئىككى ئىنسانىي
تۇيغۇسىنى يوقىتىپ قويىدۇ، بۇلاردىن بىرى، ئوڭايسىزلىنىش؛ يەنە بىرى،
خىجىللىق. 69
54. باللاردىكى بېقىندىلىق «تويمىغانلىقنىڭ» ئىپادىسىدۇر. 70
55. ئېھتىياجلىرىنى قاندۇرۇش ئۇچۇن ئەمەس بەلكى ئېھتىياجى بولمىغان
نەرسىلەر بېرىلگەن باللاردا بېقىندىلىق شەكىللىنىدۇ.............................. 71

56. ھايات ئۆزىگە ئىشەنچ بىلەن باغلانغانلارغا ھۇزۇر بېغىشلايدۇ. 72
57. بىر كىشىنىڭ جازالىنىشى ئۈچۈن «مۇددىئا ، مەقسەت ۋە ۋاستە» بولۇشى شەرت، بىراق بۇلار بالىدا يوقتۇر! 73
58. ھېچقانداق بالا زوراۋانلىقنى ياخشى كۆرمەيدۇ، ھۇجۇم قىلىش بالىغا نىسپەتەن بىر قوغدىنىش ھەرىكىتىدۇر. 74
59. سەلبىي گەپ - سۆزلەر ئارقىلىق ئىجابىي كىشىلىك شەكىللەنمەيدۇ . .. 75
60.بېسىمغا ئۇچرىغان بالا كۆپ ھەرىكەت قىلىدۇ. 76
61. بالىنى مۇكاپات ۋە جازا ئارقىلىق تەربىيەلەشكە ئۇرۇنۇش ئۇنى پاسسىپلاشتۇرۇشتىن باشقا بىر نەرسە ئەمەس. 77
62. باغ ئورنىتالمىغان ئاتا - ئانىلار بېسىم پەيدا قىلىدۇ. 78
63. ئاتا - ئانىلارنىڭ قاتتىق قول مۇئامىلىسى يەنە شۇنداقلا يىغلاۋاتقان بالىغا « يىغلىما!» دەپ بېسىم قىلىشى بالىلارنىڭ ئاچچىقى يامان بولۇشىغا سەۋەپچى بولىدۇ. 79
64. بالىلىق مەزگىل - كىشىلىك خاراكتېر شەكىللىنىدىغان مەزگىلدۇر . تېخى پۇتۇنلەي شەكىللىنىپ بولالمىغان خاراكتېرنى جازالاش بالىلارنىڭ كىشىلىكىنىڭ شەكىللىنىشىگە زىيان يەتكۈزىدۇ. 80
65. شۇنچىلىك بىتەلەي ئاتا – ئانىلار بۇلىدۇكى، بۇ دۇنيادا بالىلىرى ئەمەس ئۆزىنىڭ كۆپەيتىلگەن نۇسخىلىرى مېڭىپ يۈرىدۇ. 81
66. بالىلار 3 - 4 ياشلارغا كەلگەندە ئەستە تۇتۇش قابىلىيىتى ناچارلاپ كېتىدۇ. 82
67. ئوقۇش يېشىدىن بۇرۇنقى بالىلارنىڭ ئەڭ چوڭ ئېھتىياجى – ئەركىنلىكتۇر. 83
68. نىۋاتقان قىممەتلىك ۋە مۇستەقىل مېھمانلاردۇر. 84
69. بالىلار ئاتا - ئانىلارغا ۋاقىتلىق ئامانەت قويۇلغان قىممەتلىك مېھمانلاردۇر. 85
70. پىداگوكىكىدا بالىلارنىڭ ئۈچ دۇنياسى بولىدۇ: ئەمەلىي دۇنيا، خىيال دۇنياسى ۋە چۈش دۇنياسى. ئوقۇش يېشىدىن بۇرۇن بالىلارنىڭ بۇلارنى ئايرىشى قىيىن بولىدۇ. 86
71. ھەرقانداق كىشى بالا تەربىيەلەشنى ئويلىسا، چوقۇم بالىلىشىشنىمۇ ئويلىشىشى كېرەك. 87
72. ئىش - ھەرىكەتلەر ئۆز ئالدىغا بىر مەنا ئىپادىلىمەيدۇ، چۈنكى ھەربىر ئىش - ھەرىكەت بىر ھېس - تۇيغۇنىڭ سىرتقا قارىتا ئىپادىلىنىپ چىقىشىدۇر. 88
73. پەرۋاسىزلارچە دېيىلگەن سۆزلەر ئارقىلىق قەدىر - قىممەت تەربىيىسى بېرىلمەيدۇ. 89
74. بالا قايىل قىلىنغانچە ئەمەس بەلكى قايىل بولغانچە تەرەققىي قىلىدۇ. .. 90

75 گەپ قىلغاندا گېپى تىڭشالغان بالا ئۆزىنى قەدىرلىك ھېس قىلىدۇ. 91
76.ئائىلىسىدە قەدىرلەنگەن بالىلارنىڭ ئەڭ يارقىن ئالاھىدىلىكى: غەم - قايغۇسىز تەبەسسۇمىدۇر. 92
77. كىشىلىكى «قەدىرسىزلىك تۇيغۇسى» بىلەن تولۇپ كەتكەن بالا مەناسىز ئىشلارنى مەناغا ئېرىشتۇرۇش ئۈچۈن ھەپىلىشىدۇ. 93
78. ئەسكە ئالالمىغان ئۆتمۈش قەلبىمىزدىكى قەدىرسىزلىك تۇيغۇسى سەۋەپلىكتۇر. 94
79. بالىلارنىڭ ئەڭ روشەن ئالاھىدىلىكى دىققىتىنى يىغالماسلىقتۇر. 95
80. ئوقۇش يېشىدىن ئىلگىرىكى مەزگىلدىكى بالىلارغا پەيغەمبىرىمىز چەككەن ئەرزىيەتلەرنى ئېيتىپ بېرىش ئارقىلىق پەيغەمبەر سۆيگۈسى يېتىلدۈرگىلى بولمايدۇ. 96
81. گۈزەل ئەخلاق - پەزىلەت ئۆگىنىلمەيدۇ، ئۆزلىشىلىدۇ. 97
82. بالا تەربىيەلەش پەقەتلا ئۆزىنىڭ بالىسىنى تەربىيەلەش ئەمەس، بەلكى بىر كوللېكتىپ ئاڭلىقلىق ھادىسىسىدۇر. 98
83. پەرزەنت تەربىيىسىنىڭ ئاساسىي مەقسىدى بالىلاردا ئىش - ھەرىكەت ئەمەس بەلكى ئاڭلىقلىق ۋە ئىرادە شەكىللەندۈرۈشتۇر. 99
84. بالىلار خاتالىقى يۈزىگە سېلىنغانسىرى ئاڭسىزلىشىدۇ. 100
85. بىر ئاتا - ئانىنىڭ بالىسىغا «ئەمدى مەن سېنىڭ ئاپاڭ (ياكى داداڭ) ئەمەس» دېيىشى بالىغا نىسپەتەن پىسخىك زوراۋانلىقتۇر. 101
86. ھىسسىي يوقسۇزلۇق ئىچىدە تۇرغان بالىلار ئېھتىياجلىرىنى ھىس قىلماسلىق ئۈچۈن ئاڭلىقلىقنى تۆۋەنلىتىپ ، ئىتتىك ھەرىكەت قىلىشقا باشلايدۇ. 102
87. بالىلارنىڭ ھېسسىي ئېھتىياجلىرىنىڭ قاندۇرۇلۇشى جىسمانىي ئېھتىياجلىرىنىڭ قاندۇرۇلۇشىدىن نەچچە ھەسسە مۇھىمدۇر. 103
88. ھېسسىي يوقسۇزلۇق ئىچىدە تۇرغان بالا توختىماي ھەرىكەت قىلىدۇ. 104
89. بالىنىڭ يىغلىشىنىڭ سەۋەبى ھېسسىي يوقسۇزلۇق بولسا ئۇنىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇرۇشىمىز كېرەك، ناۋادا ئىقتىدار كۆرىشى بولسا يىغلىۋېلىشىغا رۇخسەت قىلىشىمىز كېرەك.. 105
90. ھەركۈنى يېرىم سائەت جىمجىتلىق ئويۇنى ئويناش بالىنىڭ ئارتۇقچە ھاياجىنىنى پەسەيتىشكە پايدىلىق. 106
91. بالىلاردا «دائىرە» ئۇقۇمى شەكىللەنمەي تۇرۇپ، «رەت تەرتىپ» ئادىتى شەكىللەنمەيدۇ. 107
92. «نېمە قىلسام قىلاي، بالام بەربىر مېنى ياخشى كۆرىدىغۇ... » دېگەن قاراش قاراش توغرا، بىراق تولۇق ئەمەستۇر، چۈنكى بالىلارنىڭ ئۇلاردىن باشقا تاللىشى يوقتۇر. 108
93. سەۋر قىلىپ تۇرۇپ بالا تەربىيەلەش ھەم ئاتا - ئانىنى ھەم بالىنى

ھارغۇزۇپ قويىدۇ. 109
94. بالىلىق مەزگىلىدىكى بىنورمال ئىش - ھەرىكەتلەرنى تاشلاش ئاسان، ئاتا - ئانىلار ئۆزگەرگەنسېرى بالىلارمۇ ئۆزگىرىدۇ. 110
95. بالا يېقىنلىق ئىچىدە ئەركىنلىك ئىزدەيدۇ. 111
96. مىۆزىدە مەسىلە بولمىغان ئاتا - ئانىلارنىڭ بالىلىرى بىلەنمۇ مەسىلىسى بولمايدۇ. 112
97. تەسىر كۈچى بولمىغان ئاتا - ئانىلارنىڭ پەرزەنت تەربىيىسىدە رولى بولمايدۇ. 113
98. بالىلىق چاغلاردىن تارتىپ ئەڭ چوڭقۇر يىلتىز تارتقان تۇيغۇ ئەسلىدە ۋەھىمە تۇيغۇسىدۇر. 114
99. بالىلار بىلەن بولغان ئالاقىدە ئىشلىتىلىدىغان «ۋە، لېكىن، ئەمما، بىراق» قاتارلىق سۆزلەر ناتوغرا سۆزلەردۇر. 115
100. دادىنىڭ كەسكىنلىكى ئانىنىڭ ئاڭلىقلىقىنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ. 116

كىرىش سۆز

ئاتا-ئانىلارنىڭ «ئۇنداق قىلسام بولارمۇ ياكى مۇنداق قىلسام بولارمۇ؟» دەپ ئىككىلىنىپ قالىدىغان ئەڭ ھالقىلىق مەزگىلى دەل بالىلارنىڭ 0-6 ياشقىچە بولغان دەۋرىدۇر.

شۇنداققۇ؟!

بالا ئانىسىنىڭ يېنىدىن قاچان ئايرىلىشى كېرەك؟ بالىدۇر ئايرىلسا، ئانا بىلەن بالا ئارىسىدىكى رىشتە زىيانغا ئۇچرايدۇ؛ كېچىكىپ ئايرىلسا، بالىدا بېقىندىلىق پسىخىكىسى شەكىللىنىدۇ.

سۈتتىن قانداق ئايرىيمىز؟ قورقۇتۇپ، سەسكەندۈرۈپمۇ ياكى خاتىرجەملىك بىلەنمۇ؟

يەسلىگە قاچان كىرىشى مۇۋاپىق؟ ئۆيدە تۇرۇۋېرىپ ئاتا-ئانىنىڭ زېرىككەن ۋاقتىدىمۇ ياكى بالا روھىي جەھەتتىن تەييار بولغان چاغدىمۇ؟

بالىنى بالا باققۇچىغا قانداق تاپشۇرىمىز؟ بالا ئۇخلاپ قالغاندا ئاستا ئۆيدىن چىقىپ كېتىش كېرەكمۇ ياكى ئۇنىڭ بىلەن سەمىمىي خوشلىشىش كېرەكمۇ؟

قائىدە-تەرتىپلەرنى قانداق بېكىتىمىز؟ بۇ قائىدىلەر پەقەت بالىغىلا خاس بولۇشى كېرەكمۇ ياكى پۈتۈن ئائىلە ئەزالىرى رىئايە قىلىدىغان ئورتاق پرىنسىپ بولۇشى كېرەكمۇ؟

پەقەت بىر جۈملە ياكى بىر قانچە ئىبزاس ئارقىلىق بۇ

سوئاللارغا تولۇق جاۋاب تېپىش ئاسان ئەمەس. بىز بۇ «100 ئاساسىي پىرىنسىپ» ناملىق يۇرۇشلۇك ئەسىرىمىزنىڭ ئىككىنچى قىسمىدا، ئەڭ ئاز سۆز ئارقىلىق ئەڭ كۆپ بىلىم يەتكۈزۈشكە تىرىشتۇق. كىتابنى كىشىنىڭ زېھنىدە ئاسان ساقلىنىدىغان ئىخچام مەزمۇنلار بىلەن رەتلىدۇق؛

يەنى نۇرغۇنلىغان پېداگوگىكا كىتابلىرىنىڭ جەۋھىرىنى مۇشۇ كىچىك ئەسەرگە يىغىنچاقلىدۇق. ھەرقانداق ۋاقىتتا ۋە ھەرقانداق يەردە ئوقۇشقا قولايلىق بولسۇن ئۈچۈن، تېمىلارنى بىر-بىرىدىن مۇستەقىل تاللىدۇق.

باللارنىڭ 0-6 ياش مەزگىلىدىكى مۇھىم نۇقتىلارنى يىغىنچاقلىغان بۇ كىتاب، باللار بىلەن دوستلارچە يېقىنلىق ئورنىتىشنى ئارزۇ قىلىدىغان چوڭلاردا يېڭىچە بىر كۆزقاراش شەكىللەندۈرۈپ قالسا ئەجەب ئەمەس.

— ئادەم گوٴنەش، 2015-يىل

1. بالىنىڭ ئايرىم ياتاق ئۆيگە ئېھتىياجى يوق، چۈنكى ئەڭ ھەشەمەتلىك ھۇجرىمۇ بالىغا ئانىنىڭ قوينىدەك ئىشەنچ بېغىشلىيالمايدۇ

يېڭى تۇغۇلغان بوۋاقنىڭ ئەڭ ئاساسىي ئېھتىياجى ئانىسىدىن ئالىدىغان ئىشەنچ تۇيغۇسىدۇر. بوۋاقلىق مەزگىلىدە ئانىسى ھەردائىم يېنىدا بولغان بالىدا مۇستەھكەم بىر ئىشەنچ تۇيغۇسى شەكىللىنىدۇ، ئەكسىچە بولغاندا بولسا، ئۆمۈرلۈك ئىشەنچسىزلىك يىلتىز تارتىدۇ. يېڭى تۇغۇلغان بالا تۇغما پسىخىكىلىق ئالاھىدىلىكى بىلەن ئانىسىغا باغلانغان بولىدۇ ۋە بۇ باغلىنىش ئىككى يىلغىچە ئىنتايىن قويۇق داۋاملىشىدۇ. بوۋاقلارنىڭ تۇيۇقسىزلا ئانىسىدىن ئايرىلىپ تۇرۇشقا ۋە ئايرىم بىر ھۇجرىدا يېتىشقا ھېسسىي جەھەتتىن قۇربى يەتمەيدۇ؛ شۇڭا بالىنىڭ ھېس-تۇيغۇلىرىنىڭ ساغلام يېتىلىشى ئۈچۈن، ئۇ سۈتتىن ئايرىلغۇچە ئانىسى بىلەن بىرلىكتە يېتىشى كېرەك. ئاتا-ئانىلار كۆپىنچە ھاللاردا بالىلارنىڭ ياتاق ئۆيلىرىنى تۈرلۈك ئويۇنچۇقلار بىلەن چىرايلىق بېزەيدۇ، ھالبۇكى، بالىلارنىڭ چىرايلىق بېزەلگەن ھۇجرىلارغا ئەمەس، بەلكى ئانىسىنىڭ سىماسىدىن ئىشەنچ تۇيغۇسى ئېلىشقا ئېھتىياجى باردۇر.